

Naslov—Address
NOVA DOBA
6233 St. Clair Avenue
Cleveland, Ohio
(Tel. HEnderson 3889)

NOVA DOBA

(NEW ERA)

URADNO GLASILO JUGOSLOVANSKE KATOLISKE JEDNOTE — OFFICIAL ORGAN OF THE SOUTH SLAVONIC CATHOLIC UNION

Entered as Second Class Matter April 15th, 1926, at The Post Office at Cleveland, Ohio Under the Act of March 3rd, 1870. — Accepted for Mailing at Special Rate of Postage, Provided for in Section 1103, Act of October 3rd, 1917, Authorized March 15th, 1925.

NO. 45. — ST. 45. CLEVELAND, OHIO, WEDNESDAY, NOVEMBER 15 — SREDA, 15. NOVEMBRA, 1939

Naša J. S. K. Jednota je samo bratska podpora organizacija brez vsakih drugih primes, in kot tako uspeva.
Ohranimo jo tako!

VOL. XV. — LETNIK XV.

DRUŠTVENE IN DRUGE RAZNO IZ AMERIKE IN SLOVENSKE VESTI

INOZEMSTVA

DAN PREMIRJA

Zensko društvo št. 190 JSKJ mestu Butte, Mont., priredi obrežno zabavo v četrtek 16. novembra v Slovenskem domu na Cherry St. Pričetek ob 9. uri.

Plesno veselico in vinsko trgačev predrično društvo št. 185 JSKJ v St. Michaelu, Pa., v soboto 18. novembra.

V Central City, Pa., se bo v soboto 25. novembra vršila plesno veselico in vinska trgačev predrično društvo št. 198 JSKJ. Prostor predstavitev: Poljska dvorana.

Domačo zabavo priredi društvo št. 66 JSKJ v Jolietu, Ill., v soboto 26. novembra. Zabava se bo vršila popoldne in zvečer na 2 N. Center St.

Palintridesetnico ustanovilo je proslavilo društvo št. 50 JSKJ v Brooklynu, N. Y., v nedeljo 26. novembra z plesno veselico, ki se bo vršila v Domu na 253 Irving Ave. Domu bo na prireditvi zastopalo glavni porotnik Valentini iz Brooklyna.

V Homerville, Pa., je umrla Mary Bajuk, stara 47 let, članica društva št. 31 JSKJ v Brad-

mestni zbornici Clevelandu, Ohio, je dne 12. novembra umrla Mrs. Anna L. Pucel iz 10. warde, Edward J. Kovacic iz 23. warde in John L. Mihelich, ki je predsednik za mestnega sodnika, sicer nad 25,000 glasov, ne bi bil izvoljen.

V Clevelandu, O., je dne 12. novembra rojena Hibernik, stara 63 let, V. J. Grilla, urednika "Predeka," glasila SSPZ, in dolgoletnega urednika "Enakopravnosti." Po njej je bila rojena v Ljubljani, nad Ljubljano in v Grič, načrterica več sošolja Amerik je bivala znanec apušča soprog Jožeta Mary, ki je soprovodil povodov do Johna Truneha, in dva vnuka. Truneh je bilo upenjeno v Highland krematoriju. Žaluječim izraža uredništvo iskrivljanja.

* Chisholma, Minn., poročačna bodo tam dne 21. novembra volitve, pri katerih je bilo poštovane slediče slovenščin. John Lamuth, Jacob Gerzin in Joseph Kuzma za urad mestne županije; Joseph Lukanich, Matt Franko, Anton Dren, Leo Baulek in Anton Kočevar za aldermane.

* Po daljsem bolehanju je v Clevelandu, Ohio, umrl znani roznogovor Joseph Koprivec, star 64 let, iz Horjula pri Vrhniku. Cleveland je prisel pred 41 letom, zadnjih devet let pa je v Chisholma, Minn., pri volitvah suhači nameravali vplejati prohibicijo v 16 countyih; zmagali so v devetih countyih; v sedmih pa so bili poraženi. V mestu Clevelandu so skrušali

(Dalje na 4. strani)

NEKAJ O RUSIJI

Danes se govorji in piše o Rusiji po vsem civiliziranem svetu. Zato ne bo odveč, ako se vsaj površno seznamimo s to največjo slovansko v obenem največjo evropsko državo. Dasi sega velik del Rusije tudi v Azijo, je vseeno tudi njen evropski del večji kot katere koli druge evropske države.

Sovjetska Rusija meri 8,144,228 kvadratnih milij in je na ta način mnogo večja kot so naše Zedinjene države, katerih kontinentalna površina znaša 3,026,789 kvadratnih milij.

Prebivalstvo Sovjetske Rusije je bilo leta 1934 cenjeno na 168 milijonov; ker je naravni prirastek prebivalstva okrog dva milijona na leto, bo zdaj prebivalstvo Rusije blizu 180 milijonov.

Sovjetska Rusija je razdeljena na 11 republik, ki so zvezane v federaciji. Največja je takozvana velikoruska republika z glavnim mestom Moskvo, ki zavzema 92% površine vse dežele in ima 72% skupnega prebivalstva. Važni sta dalje beloruska in ukrajinska republika, kjer prevladujejo Belorusi odnosno Ukrayinci. Velkorusi, Belorusi in Ukrayinci so tri ruske veje, ki so si medsebojno približno tako sorodne kot so si na primer jugoslovanski narodi. Prebivalstvo Sovjetske Rusije je torej po ogoromi večini slovansko.

Pri tem pa je v Sovjetski Rusiji cela vrsta malih neruskih narodov, kateri imajo, kakor se poroča, svoje lastno šolstvo in omejeno lokalno samoupravo. Da so v Sovjetski Rusiji vsaj temeljne jezikovne pravice neruskih narodnosti priznane, zmoremo izvajati iz dejstva, da so leta 1936 izhajali v Rusiji časopisi v 68 različnih jezikih. Ti podatki so povzeti iz nevtralnih ameriških virov.

Pismenost ruskega prebivalstva je pod carsko Rusijo vse do leta 1917 znašala manj kot 30%; leta 1932 pa je baje že 90% ruskega prebivalstva značilo čitat v pisatih. V letu 1936 je izhajalo 10,000 časopisov, katerih cirkulacija je znašala 30 milijonov. Poleg velikega števila osnovnih in srednjih šol ima Sovjetska Rusija 591 univer-

zitet. V Clevelandu, O., je dne 12. novembra umrla Mrs. Anna L. Pucel iz 10. warde, Edward J. Kovacic iz 23. warde in John L. Mihelich, ki je predsednik za mestnega sodnika, sicer nad 25,000 glasov, ne bi bil izvoljen.

* Chisholma, Minn., poročačna bodo tam dne 21. novembra volitve, pri katerih je bilo poštovane slediče slovenščin. John Lamuth, Jacob Gerzin in Joseph Kuzma za urad mestne županije; Joseph Lukanich, Matt Franko, Anton Dren, Leo Baulek in Anton Kočevar za aldermane.

* Po daljsem bolehanju je v

Clevelandu, Ohio, umrl znani roznogovor Joseph Koprivec, star 64 let, iz Horjula pri Vrhniku. Cleveland je prisel pred 41 letom, zadnjih devet let pa je v Chisholma, Minn., pri volitvah suhači nameravali vplejati prohibicijo v 16 countyih; zmagali so v devetih countyih; v sedmih pa so bili poraženi. V mestu Clevelandu so skrušali

(Dalje na 4. strani)

BOGASTVO IZ PUŠČAV

Danes se govorji in piše o Rusiji po vsem civiliziranem svetu. Zato ne bo odveč, ako se vsaj površno seznamimo s to največjo slovansko v obenem največjo evropsko državo. Dasi sega velik del Rusije tudi v Azijo, je vseeno tudi njen evropski del večji kot katere koli druge evropske države.

Sovjetska Rusija meri 8,144,228 kvadratnih milij in je na ta način mnogo večja kot so naše Zedinjene države, katerih kontinentalna površina znaša 3,026,789 kvadratnih milij.

Prebivalstvo Sovjetske Rusije je bilo leta 1934 cenjeno na 168 milijonov; ker je naravni prirastek prebivalstva okrog dva milijona na leto, bo zdaj prebivalstvo Rusije blizu 180 milijonov.

Sovjetska Rusija je razdeljena na 11 republik, ki so zvezane v federaciji. Največja je takozvana velikoruska republika z glavnim mestom Moskvo, ki zavzema 92% površine vse dežele in ima 72% skupnega prebivalstva. Važni sta dalje beloruska in ukrajinska republika, kjer prevladujejo Belorusi odnosno Ukrayinci. Velkorusi, Belorusi in Ukrayinci so tri ruske veje, ki so si medsebojno približno tako sorodne kot so si na primer jugoslovanski narodi. Prebivalstvo Sovjetske Rusije je torej po ogoromi večini slovansko.

Pri tem pa je v Sovjetski Rusiji vsaj temeljne jezikovne pravice neruskih narodnosti priznane, zmoremo izvajati iz dejstva, da so leta 1936 izhajali v Rusiji časopisi v 68 različnih jezikih. Ti podatki so povzeti iz nevtralnih ameriških virov.

Pismenost ruskega prebivalstva je pod carsko Rusijo vse do leta 1917 znašala manj kot 30%; leta 1932 pa je baje že 90% ruskega prebivalstva značilo čitat v pisatih. V letu 1936 je izhajalo 10,000 časopisov, katerih cirkulacija je znašala 30 milijonov. Poleg velikega števila osnovnih in srednjih šol ima Sovjetska Rusija 591 univer-

zitet. V Clevelandu, O., je dne 12. novembra umrla Mrs. Anna L. Pucel iz 10. warde, Edward J. Kovacic iz 23. warde in John L. Mihelich, ki je predsednik za mestnega sodnika, sicer nad 25,000 glasov, ne bi bil izvoljen.

* Chisholma, Minn., poročačna bodo tam dne 21. novembra volitve, pri katerih je bilo poštovane slediče slovenščin. John Lamuth, Jacob Gerzin in Joseph Kuzma za urad mestne županije; Joseph Lukanich, Matt Franko, Anton Dren, Leo Baulek in Anton Kočevar za aldermane.

* Po daljsem bolehanju je v

Clevelandu, Ohio, umrl znani roznogovor Joseph Koprivec, star 64 let, iz Horjula pri Vrhniku. Cleveland je prisel pred 41 letom, zadnjih devet let pa je v Chisholma, Minn., pri volitvah suhači nameravali vplejati prohibicijo v 16 countyih; zmagali so v devetih countyih; v sedmih pa so bili poraženi. V mestu Clevelandu so skrušali

(Dalje na 4. strani)

NOVA AMERIKA

Naš jugozapad ima več razsežnih puščav, kjer razen trdživih kaktej in aloj ne, uspeva nikako rastlinstvo. Te puščave so mrtva zemljišča, kjer po več let skupaj ne pada niti kapljice dežja. Nekatere puščave zapada so bile izpremenjene v rodovitna polja in sadovnjake z napeljavo vode za umetno namakanje. Po nekod pa vode ni mogoče napeljati ali pa zemlja drugače ni pripravna za obdelovanja. Pa vsebujejo tudi nekatere teh stoprocentnih puščav bogastva, ki jih je zadnja leta začela ameriška podjetnost izkoriščati.

V puščavi Mojave v California in v nekaterih puščavskih krajih države New Mexico so zrastele tovarne, ki iz nevidezno mrtvega ozemlja pridobivajo boraks in potaš. Obe rudnini se na različne načine rabijo v industriji in pri poljedelstvu. Poselbo potaša, za katerega imamo v slovensčini označbi pepelik in lugasta sol, je važna rudnina. Rabí se pri izdelavi mila, pri gojitvih barvah, pri izdelavi stekla in tečajev, pri fotografiranju itd. Potaš je pa tudi važen kot umetno gnojilo na farmah.

Ta rudnina se je nekoč pridobivala izključno iz lesnega pepela. Dandanes pa se pridobiva deloma skoraj čista, deloma mešana z drugimi tvarinami, iz velikih skladov v zemlji, v nekaterih prav suhih puščavah pa tudi kar na površju. Tudi iz zelo slane vode, kot je na primer voda Mrteve morja, je mogoče pridobivati potaš.

Ta rudnina se je nekoč pridobivala izključno iz lesnega pepela. Dandanes pa se pridobiva deloma skoraj čista, deloma mešana z drugimi tvarinami, iz velikih skladov v zemlji, v nekaterih prav suhih puščavah pa tudi kar na površju. Tudi iz zelo slane vode, kot je na primer voda Mrteve morja, je mogoče pridobivati potaš.

Ta situacija ima sama v sebi tendence vse vrst. Ravno sedaj se pojavlja močna tendenca napram neenakosti med našim ljudstvom, ki spada k raznim plemenskim in narodnostnim skupinam. V tem tiči nevarnost za demokracijo.

V zvezi z nevarnostmi, ki se razvijajo iz drugih situacij, se je razvila iz in okoli dejstva, da je tekom zadnjih sto let 38,000,000 preiseljencev prislo sem iz več kot štiridesetih držav in pokrajjin v Starem svetu.

Taka situacija ima sama v sebi tendence vse vrst. Ravno sedaj se pojavlja močna tendenca napram neenakosti med našim ljudstvom, ki spada k raznim plemenskim in narodnostnim skupinam. V tem tiči nevarnost za demokracijo.

V zvezi z nevarnostmi, ki se razvijajo iz drugih situacij, se je razvila iz in okoli dejstva, da je tekom zadnjih sto let 38,000,000 preiseljencev prislo sem iz več kot štiridesetih držav in pokrajjin v Starem svetu.

V zvezi z nevarnostmi, ki se razvijajo iz drugih situacij, se je razvila iz in okoli dejstva, da je tekom zadnjih sto let 38,000,000 preiseljencev prislo sem iz več kot štiridesetih držav in pokrajjin v Starem svetu.

V zvezi z nevarnostmi, ki se razvijajo iz drugih situacij, se je razvila iz in okoli dejstva, da je tekom zadnjih sto let 38,000,000 preiseljencev prislo sem iz več kot štiridesetih držav in pokrajjin v Starem svetu.

V zvezi z nevarnostmi, ki se razvijajo iz drugih situacij, se je razvila iz in okoli dejstva, da je tekom zadnjih sto let 38,000,000 preiseljencev prislo sem iz več kot štiridesetih držav in pokrajjin v Starem svetu.

V zvezi z nevarnostmi, ki se razvijajo iz drugih situacij, se je razvila iz in okoli dejstva, da je tekom zadnjih sto let 38,000,000 preiseljencev prislo sem iz več kot štiridesetih držav in pokrajjin v Starem svetu.

V zvezi z nevarnostmi, ki se razvijajo iz drugih situacij, se je razvila iz in okoli dejstva, da je tekom zadnjih sto let 38,000,000 preiseljencev prislo sem iz več kot štiridesetih držav in pokrajjin v Starem svetu.

V zvezi z nevarnostmi, ki se razvijajo iz drugih situacij, se je razvila iz in okoli dejstva, da je tekom zadnjih sto let 38,000,000 preiseljencev prislo sem iz več kot štiridesetih držav in pokrajjin v Starem svetu.

V zvezi z nevarnostmi, ki se razvijajo iz drugih situacij, se je razvila iz in okoli dejstva, da je tekom zadnjih sto let 38,000,000 preiseljencev prislo sem iz več kot štiridesetih držav in pokrajjin v Starem svetu.

V zvezi z nevarnostmi, ki se razvijajo iz drugih situacij, se je razvila iz in okoli dejstva, da je tekom zadnjih sto let 38,000,000 preiseljencev prislo sem iz več kot štiridesetih držav in pokrajjin v Starem svetu.

V zvezi z nevarnostmi, ki se razvijajo iz drugih situacij, se je razvila iz in okoli dejstva, da je tekom zadnjih sto let 38,000,000 preiseljencev prislo sem iz več kot štiridesetih držav in pokrajjin v Starem svetu.

V zvezi z nevarnostmi, ki se razvijajo iz drugih situacij, se je razvila iz in okoli dejstva, da je tekom zadnjih sto let 38,000,000 preiseljencev prislo sem iz več kot štiridesetih držav in pokrajjin v Starem svetu.

V zvezi z nevarnostmi, ki se razvijajo iz drugih situacij, se je razvila iz in okoli dejstva, da je tekom zadnjih sto let 38,000,000 preiseljencev prislo sem iz več kot štiridesetih držav in pokrajjin v Starem svetu.

V zvezi z nevarnostmi, ki se razvijajo iz drugih situacij, se je razvila iz in okoli dejstva, da je tekom zadnjih sto let 38,000,000 preiseljencev prislo sem iz več kot štiridesetih držav in pokrajjin v Starem svetu.

V zvezi z nevarnostmi, ki se razvijajo iz drugih situacij, se je razvila iz in okoli dejstva, da je tekom zadnjih sto let 38,000,000 preiseljencev prislo sem iz več kot štiridesetih držav in pokrajjin v Starem svetu.

V zvezi z nevarnostmi, ki se razvijajo iz drugih situacij, se je razvila iz in

Iz urada gl. tajnika

From the Office of Supreme Secretary

PREJEMKI IN IZDATKI MESECA SEPTEMBER 1939 INCOME AND DISBURSEMENTS DURING THE MONTH OF SEPTEMBER 1939.

Odrasli Oddelek.—Adult Dept.

Dr. Št. Prejemki Izdatki Lodge Disbursements

No. Income ments

1 \$ 195.50

2 753.72

4 251.00

5 11.33

6 48.00

9 24.00

12 244.90

13 35.00

15 1,063.00

16 45.66

18 1,000.00

21 51.50

22 10.50

25 86.67

26 274.00

29 5.00

30 1,000.00

31 287.00

32 11.33

33 50.33

35 74.50

36 188.66

37 505.09

39 275.67

43 39.50

44 38.33

45 1,213.00

47 1,000.00

49 54.00

50 26.98

51 29.33

53 537.50

55 610.33

57 74.67

66 1,112.00

68 14.50

70 25.00

72 21.00

75 37.00

76 13.00

78 1,000.00

83 72.00

84 1,137.00

89 12.96

90 49.00

94 530.00

99 32.00

101 15.00

103 170.00

103 500.00

110 132.33

111 150.75

117 86.00

120 65.00

121 39.30

122 678.00

123 54.37

125 14.00

130 28.00

132 25.00

133 173.00

135 18.00

137 61.50

138 110.00

139 30.00

140 52.00

141 21.00

143 28.00

145 39.67

147 73.16

149 105.50

157 38.06

158 527.00

162 452.17

166 48.00

168 27.00

171 15.00

172 15.00

175 53.00

176 10.00

178 27.36

194 35.00

198 33.17

200 283.16

204 16.00

221 51.00

225 81.50

227 20.00

232 29.00

Za mesec avgust 1939.

1 936.78

4 117.64

5 151.25

6 553.12

9 426.60

11 185.17

13 111.38

14 31.37

15 318.40

16 206.13

18 373.13

20 378.75

21 484.48

22 154.52

25 514.04

26 589.02

27 68.72

28 183.52

29 306.07

30 734.67

31 214.04

32 61.33

33 214.07

35 216.14

36 697.48

37 1,014.87

39 350.19

40 329.28

42 280.95

43 242.98

44 406.90

45 422.81

47 142.95

49 257.61

50 155.90

51 29.76

52 33.50

53 368.72

54 132.75

55 241.98

57 223.32

58 167.55

61 165.92

64 29.79

66 417.55

68 148.83

69 58.93

70 276.25

71 471.96

72 141.15

75 153.29

76 124.23

77 118.12

78 210.73

79 25.74

81 69.78

82 21.35

84 241.90

86 41.35

88 188.09

90 30.33

93 150.75

94 47.72

95 141.18

96 35.00

97 94.41

98 118.90

99 18.15

100 16.20

101 5.20

102 1.35

103 1.50

104 1.15

105 1.05

106 0.95

107 0.90

108 0.85

109 0.80

110 0.75

111 0.70

112 0.65

113 0.60

114 0.55

115 0.50

Iz urada gl. tajnika

From the Office of
Supreme Secretary

(Nadaljevanje z 2. strani)

PREMEMBE V ČLANSTVU
MESECA SEPTEMBERA 1939

CHANGES IN MEMBERSHIP FOR

SEPTEMBER 1939

Mladinski Oddelek—Juvenile

Department

člani 20545, Mary R. Graff 20550, Irene

Graff 20549, Ella Chrispens 20543, Marie

Sarafac 20588, Victoria Paraskevich

20565, John Brozovich 20535, George

Cominello 20541, John Cominello

20542, Raymond Roland 20570, Maxine

Zdor 20582, Frances Whatley 20585,

Vito Whately 20587, Lucille Whatley

Harr R. Stockhouse 20578, Evelyn Ko-

mánek 20553, Dorothy B. Rudolph 20574,

Dorothy B. Rudolph 20572, Donald E.

Rudolph 20573, Bessie M. Rudolph 20571,

Carol Brozovich 20533, Donald Brozo-

vich 20534, Mary E. Epple 20548, Rose

Neumann 20564.

Dr. st. 26: Margaret Valencic 5712.

Dr. st. 30: Edith Dolinar 9101, Wil-

Dolinar 9100, Vincent Laurich

Dr. st. 31: Anton R. Mahne 5587.

Dr. st. 31: Helen Vereb 17749, John

Vereb 17750, Raymond Vereb 17751.

Dr. st. 33: John Veneri 20433, Valen-

tine Veneri 20434.

Dr. st. 37: Milan Slak 15427, Sylvia

Dr. st. 39: Albert D. Valesko 20745,

Richard G. Valesko 20746.

Dr. st. 40: Steve Blizich 15558, John

Dr. st. 44: Julia A. Kraus 19279, Ru-

dojko Kraus 19280.

Dr. st. 49: John Kosteck 5734.

Dr. st. 54: Gloria M. Kossick 20078,

Kossick 20079, Shirley A. Kos-

sick 20080, Angelina Pribich 17259.

Dr. st. 61: Warren B. Zukina 19746.

Dr. st. 66: Donald Larson 15968, Rob-

ert Hiffel 18488.

Dr. st. 77: Joseph Mesich 14875.

Dr. st. 78: Charles Glenn 17994.

Dr. st. 117: Michael Skumavc 13079.

Dr. st. 126: Louis V. Somrock 18567.

Dr. st. 124: Peter Ceresa 18575, Ray-

Peter Ceresa 18576, Victor Ceresa 18577,

Peter A. Rezen 18581.

Dr. st. 130: Stanley Tominac 5409.

Dr. st. 136: Glen R. Huber 13839.

Dr. st. 149: William Drenik 8902.

Dr. st. 152: Anthony Pistotnik 16204.

Dr. st. 155: J. Tomas Kalinowski

18077.

Dr. st. 160: John Vatovec 7073.

Dr. st. 168: Dea A. Sterlekar 20971.

Dr. st. 173: Edward Kretic 16495.

Dr. st. 180: Eleanor Dragolich 18335.

Dr. st. 184: Albert Benko 6510.

Dr. st. 187: Catherine Vanisko 19821,

Dr. st. 188: A. Piskur 20701, Esther E.

Dr. st. 2072: Raymond M. Piskur

Dr. st. 2072: Francis W. Jovick 20711, Lois J.

Dr. st. 2072: Martin J. Novick 20713,

Dr. st. 2072: Larry Felton 19846.

Dr. st. 2072: M. Dumecich 19573, Loretta R.

Dr. st. 2072: Walter E. Waldie 20349.

Dr. st. 2072: Elizabeth L. Shee 15300, Thelma M.

Dr. st. 2072: Edward Rowe 19910, Eliza-

Dr. st. 2072: Darlene M. Lubick 19873,

Dr. st. 2072: Lewis M. Lubick 19874.

Dr. st. 2072: N. Boucher 17667, Robert

Boucher 14988, William Boucher 14887,

Robert J. Sandstrom 19359, Evelyn J.

Dr. st. 2072: Howard R. Sandstrom

19360.

Dr. st. 2072: — Transferred

"NOVA DOBA"

GLASILO JUGOSLOVANSKE KATOLISKE JEDNOTE

Lastnina Jugoslovanske Katoliške Jednote

IZHAJA VSEAKO SREDO

Cene oglasov po dogovoru

Naročnina za člane 72¢ letno; za nečlana \$1.50; za inozemstvo \$2

OFFICIAL ORGAN

of the

SOUTH SLAVONIC CATHOLIC UNION, Inc., Ely, Minn.

Owned and Published by the South Slavonic Catholic Union, Inc.

ISSUED EVERY WEDNESDAY

Subscription for members \$7.72 per year; nonmembers \$1.50

Advertising rates on agreement

Naslov za vse, kar se tiče lista:

NOVA DOBA 6233 St. Clair Ave. Cleveland, O.

VOL. XV. NO. 45

DVA ZAHVALNA DNEVA

Ameriški praznik Zahvalni dan datira iz leta 1621, torej več kot 150 let pred rojstvom te republike. Sedanje novoangleške države so bile takrat kolonije Velike Britanije in načeloval jim je governer Bradford. On je bil, ki je proklamiral prvi Zahvalni dan po srečno pospravljenih poljskih pridelkih takratnih kolonistov. Taki Zahvalni dnevi so se potem kolikor toliko redno ponavljali leto za letom. Tekom ameriške revolucije je bil Zahvalni dan vsako leto priporočan od kongresa. Leta 1817 je država New York določila stalni vsakoletni Zahvalni dan. Leta 1864 je takratni predsednik Abraham Lincoln s predsedniško proklamacijo določil praznovanje Zahvalnega dne. Od takrat naprej je vsakokratni predsednik republike za vsako leto posebej proklamiral Zahvalni dan. Governerji posameznih držav so običajno izdali slične proklamacije za svoje države. Navadno je bili vsakoletni Zahvalni dan določen za zadnji četrtek novembra, toda ne v vseh slučajih.

Predsednik Roosevelt je pred meseci podal izjavo, da bo letos proklamiral Zahvalni dan za četrtek v novembrov, to je 23. novembra. Po starem običaju bi se Zahvalni dan praznoval na peti četrtek, to je 30. novembra. Po nekod je ta predsednikov korak zdobil nekoliko nevolje, večinoma pa je bil sprejet z dobrodošnim humorjem. Governerji posameznih držav imajo kljub temu pravico, da proklamirajo Zahvalni dan na zadnjem četrtek v novembrov, to je 30. novembra, in nekateri so se oziroma se bodo te pravice poslužili. Predsednikova proklamacija je obvezna le za District of Columbia in za federalne teritorije. Governerji posameznih držav naše Unije pa jo upoštevajo, ali pa ne, kakor hočejo.

Tako bomo letos v Zedinjenih državah imeli dva Zahvalna dneva. V smislu predsednikove proklamacije, to je dne 23. novembra, bodo Zahvalni dan praznovale sledče države: California, Delaware, Georgia, Illinois, Indiana, Louisiana, Maryland, Michigan, Mississippi, Missouri, Montana, New Jersey, New York, North Dakota, Ohio, Oregon, Pennsylvania, South Carolina, Utah, Virginia, Washington, West Virginia in Wyoming.

Države, katere so se potom svojih governerjev izjavile, da bodo praznovale Zahvalni dan 30. novembra, so: Alabama, Arizona, Arkansas, Colorado, Connecticut, Florida, Idaho, Iowa, Kansas, Kentucky, Maine, Massachusetts, Minnesota, Nebraska, Nevada, New Hampshire, New Mexico, North Carolina, Oklahoma, Rhode Island, South Dakota, Tennessee, Vermont in Wisconsin.

Texas, največja država naše Unije, v kateri bi bilo prostora skoro za tri Jugoslavije, bo pa obhajala kar dva Zahvalna dneva, to je 23. novembra in 30. novembra. Delni vzrok za to odločitev je morda v dejstvu, da perutninari v Texasu gojijo milijonske jate puranov, in pečeni purani so, kot znano, tradicionalna in glavna jed na Zahvalni dan. Tudi država Colorado bo obhajala Zahvalni dan 23. in 30. novembra. Skoro gotovo bodo mnoge družine in posamezniki tudi v drugih državah proslavljali oba Zahvalna dneva, deloma vsled tipične ameriške nagajivosti, deloma vsled pravega veseljaštva. Saj Američani nismo preobloženi z uradnimi prazniki, poleg tega pa je ameriško ljudstvo dostopno za marsikatero, tudi brezpomembno novost. In nikake škode ter nikakega pohujanja ne bo, če se bo Zahvalni dan v tej prostrani deželi obhajal ob različnih datumih ali pa celo dvakrat.

Praznik Zahvalnega dne je bolj tradicija kot kaj drugega. Zato tudi ni važno kdaj ga obhajamo. Bolj važno je vprašanje, če imamo kaj povoda, da smo hvaležni usodi za njene darove. Na to vprašanje bi se lahko s splošnega ameriškega stališča odgovorilo pritrilno. Dasi tudi pri nas ni vse rožnato in dasi so v našem gospodarskem in kulturnem življenju potrebne še stotere zboljšave, je Amerika že desetletja v splošnem še najboljša dežela sveta. Prav posebno pa se zavedamo njenega zaviranja vrednega stališča te čase, ko divja vojna v Evropi in Aziji. Trpljenje, pomanjkanje in šikanje v vojno zapletenih državah si moremo komaj približno predstavljati. Pa tudi ljudstva mnogih neutralnih držav starega sveta niso zaviranja vredna. Z orožjem v rokah v strahu pričakujejo, kaj jim prinese prihodnjem dan. Gospodarstvo trpi vsled mobilizacije in vsled otežkočenih trgovine in ljudske svoboščine so znižane na minimum.

V naši republiki vladajo varnost, svoboda in mir, živiljenjskih potrebščin ima dežela v izobilju in gospodarske razmere se zboljujejo. Vse to je vredno ne samo dveh, ampak 365 Zahvalnih dni na leto.

VSAK PO SVOJE

(Nadaljevanje s 1. strani)

revna dežela. V obljubljeni deželi Izrealcev sta se svoječasno cedila med in mleko, v Slovenskih goricah se pa cedi jabolčnik, ki je vsekakor okusnejši kot iz želoda skuhana kofedra, kačna se cedi v Nemčiji.

Na svetu se govori nad pet tisoč različnih jezikov. Ni čuda, da je toliko nesporazumov.

V San Franciscu si je neka Leona Hudock s škarjami odrezala kos jezika, ker je bila prisiljena do prepričanja, da jo njeno klepetanje spravila v večne neprične. Zakonski možejo so prošeni, da tega ne omenjajo svojim zgovornim ženicom.

V Nemčiji, kjer je pomanjkanje mila, so perice pronašle, da se more nekatere vrste perila precej čedno oprati v vodi, v kateri so se namakali krompirjevi olupki ali pa listi bršlina. To je popolnoma v skladu z gesлом: nazaj k naravi!

V Pittsfieldu, Mass., bo moralno sodišče odločiti, koliko je vreden rep, ki ga je originalni lastnici pes odgriznil. Ni čuda, da sodniki zgodaj osivijo, ko morajo reševati take probleme.

Mali vozni listki, ki jih izdajajo cestne železnice v Nemčiji, so baje ravno dosti veliki, da se zavijajo vanje tedenski odmerki surovega masla. Toda, kadar sprevodnik preščipne vozni listek, je treba baje zelo paziti, da komadič surovega masla ne smukne skozi luknjico.

V londonskem mestnem rastlinjaku gojijo koprive, ki jih je neki angleški naravoslovec našel v Mehiki in ki so desetkrat bolj pekoč kot navadne evropske zapestnice. Zakaj Angleži gojijo te ekstra hude koprive, poročilo ne pove. Morda jih bodo povili v šopek in poslali Hitlerju za božično darilo.

Prava ciganska sirota je ameriški tovorni parnik City of Flint. Toda njegova posadka se menda zadnje čase smeji kot cigan belemu kruhu.

Namenjen iz New Yorka v Anglijo, je bil po nemški vojni ladji Deutschland zasežen, češ, da vozi kontrabando blago za Anglijo. V vojnem času je namreč vse kontraband, od vojnih letal do kamilic in tavžentrož. Zaplemba parnika je bila torej legalna. Na City of Flint je prišla nemška posadka, razvila na njem nemško zastavo in, ker ni upala prodreti angleške blokade, ki okroža nemška pristanišča, je odplula s parnikom proti ruskim luki Murmansku. Ameriška posadka je sicer ostala na parniku, toda imela je približno toliko besede kot jo imajo Čehi v Pragi pod nemškim protektoratom. Zasidranje v "nevrtni" ruskim luki Murmansku ni bilo legalno ter je povzročilo mnogo gladobola ameriškemu državnemu departmantu, pa tudi Moskvi v Berlinu. Rusi so vsled tega dali Nemcem migljaj s kolom, naj se z zaplenjenim parnikom vred izmažojo iz Murmanska ter naj gredo domov v Nemčijo; kakšna pasja nogata jih sploh nosi gori po severu! Nemci so ubogali in se zaseženo ladjo plazili tesno ob obali Norveške proti Severnemu morju, kjer so jih prijazno pričakovali angleški morski psi. Za Flintom sta pluli dve norveški vojni ladji, v primerni razdalji na desni pa so se gibali obrisi angleških vojnih ladij. Parnik City of Flint je bil torej dobro zavarovan. Toda nemški posadki na Flintu je zaradi te velike varnosti postajalo vroče za ušeši. Nemško mačko, ki je držala v kremljih ameriško miško, je spremiljalo preveč psov. Pa je kar na lepem zavila v neutralno Nizozemska in Belgija sta

posredovanju norveških oblasti prostila kremljev nemške mačke. Norveške oblasti so internirale nemške mornarje, ki so prekršili mednarodne določbe glede zaseženih ladij, ko so prišli s plenom v neutralno pristanišče, in izročile parnik spet ameriški posadki. Svastika je zatonila in na parniku je spet zavirhala ameriška zastava.

Posadka ameriškega parnika City of Flint je zadnje tedne marsikaj izkusila tekom čudne odiseje, ki še ni zaključena. Če je med moštvo posadke kak Slovenec, si gotovo včasih zaviliga tisto: "Po svetu jaz okrog blodim, ubog cigansk' otrok..."

A. J. T.

RAZNO IZ AMERIKE IN INOZEMSTVA

(Nadaljevanje s 1. strani)

osušiti wardo št. 20, pa so bili odločno poraženi.

ZEDINJENA EVROPA

V angleškem parlamentu je vedno delavske stranke, Clement R. Attlee, pretekli teden izjavil, da po zaključku sedanja vojne bo treba formirati nekake Zedinjene države Evrope, sicer v Evropi ne bo nikdar miru. Slične izjave so že pred njim podali razni evropski državniki, med njimi tudi Edward Beneš, bivši predsednik Češkoslovaške.

NEMŠKE GROŽNJE

Nemški vojni stroj je pravljeno in morda začne z bliskovito ofenzivo vsak čas. To grožnjo je priobčil Voelkischer Beobachter, ki je Hitlerjevo glasilo. Kdaj in kje se začne ta ofenziva, bo določil Hitler.

MALO POMOCI

Zdi se, da Nemčija prihaja do prepričanja, da ji Rusija ne bo mogla dosti pomagati pri dobavi surovin. Nemški list Wochennblatt navaja statistiko, po kateri bi mogla Rusija uvarati v Nemčijo samo dovoljne količine premoga in železne rude, toda s tem dvema surovinama da je Nemčija itak priljeno dobro zaščitena. Večine drugih rudnin ima Rusija kmaj dovolj za lastne potrebe. To velja tudi glede olja, ki ga ima Rusija sicer ogromne zaloge, toda priprave za črpanje olja so nezadostne, da bi ga bilo kaj dosti na razpolago za izvoz.

BOMBA ZA HITLERJA

Dne 8. novembra so v Monako praznovali obletino po nesrečnega Hitlerjevega puča leta 1923. Za tisto obletino je Hitler govoril izbranim nacija v slovenčini dvorani Buergerbrau. Nekaj minut potem, ko je Hitler svoj govor končal in odpotoval proti Berlinu, je postopeč pretresla strahovita eksplozija, v kateri je bilo 8 oseb ubitih in nad 60 ranjenih. Kako je mogel atentator v poslojje namestiti bombo pri vsej češčnosti nemške tajne policije, je uganka. Znano je, da noben vladar ni bolj strogo zastražen kot Hitler in da noben kolikaj sumljiva oseba ne more v njegovo bližino. Iz afere bi se dalo najlaže sklepiti, da tudi nemška tajna policija ni več zanesljiva in stoprocentno lojalna Hitlerju.

VOJNE VESTI

Na francoski fronti je bilo zadnje čase več spopadov med nemškimi in zavezniškimi letalci; francoska letala ameriškega "Curtiss" izdelka so se bale zelo dobro izkazala.

Nemške podmornice so še vedno aktivne, kljub temu, da Angleži in Francozi uničijo dve štiri vsak teden; Nemčija zamore izdelati po dve novi podmornici vsak teden.

Nizozemska in Belgija sta

zadnje čase v velikem strahu pred nemškim napadom, dasi sta deželi nevtralni. Nemci bi se s pohodom preko Nizozemske izognili močnim utrdbam francoske Maginotove obrambne črte in bi si mogli zagotoviti važne letalske baze na nizozemskem obrežju v primerni bližini Anglije. Nizozemska in Belgija hitita z obrambnimi pripravami.

NEKAJ O RUSIJI

(Nadaljevanje s 1. strani)

z žitaricami, ki uspevajo daleč na sever, s sadjem, ki prenese mnogo zime itd. Sploh se poroča, da sedanja vlada zelo pospešuje najrazličnejša znanstvena raziskovanja. Gozdno bogastvo dežele je skoro neizčrpano. Seveda je v ogromni deželi tudi dovolj prostora in drugih pogojev za živinorejo, ovčjerejo, konjerejo itd. Velike plovne reke kot so Volga, Dnjeper, Neva in Pečora, služijo nele plovbi, ampak tudi umetnemu namakanju in produciranju električne sile.

V carski Rusiji je bila industrija slabo razvita. Sedanja uprava skuša deželo razviti tudi v tem oziru. V tem se poslužuje pomoči ameriških, angleških in nemških inženirjev. Seveda, v ogromni in zanemarjeni deželi to ne gre hitro, zato Rusija še vedno importira velike množine raznih strojev iz inozemstva, predvsem iz Zedinjenih držav in Nemčije. Skoro gotovo bo tak import potreben še za dogleden čas. Dolgost zeleniških prog v Sovjetski Rusiji znaša 53,000 milj in letalske črte 31,000 milj.

Od Rusije čitamo in slišimo mnogo dobrega in mnogo slabega. Koliko je na eni ali drugi strani pretiranega in koliko je resničnega, si moremo samo približno predstavljati. Na splošno pa lahko sodimo, da se sedanja vlada trudi posplošiti izobrazbo ljudstva, da skuša modernizirati poljedelstvo in razviti industrijo v deželi. Vsega tega je Rusija pod vlado carjev pogrešala. O sedanji vladi v Rusiji ima lahko vsak izmed nas svoje mnenje; lahko jo stoprocentno ali delno odobrava, lahko pa jo tudi smatra za najbolj brutalno vlado na svetu. O tem ima vsak pravico soditi po svojem mišljenju in okusu.

Pri tem pa je pravilno upoštevati, da vlada ni narod. Vlade ne ali druge vrste nastopajo in padajo, narod pa ostane. Ruski narod je velik in zdrav ter poln življenske sile. V dogledni bodočnosti bo slovanska Rusija imela veliko besedo v evropskem in svetovnem koncertu. Upajmo, da bo to svojo besedo znala pravilno rabiti v obrambi zatiranih evropskih narodov, posebno slovanskih narodov. Nitreba, da simpatiziramo s sedanjo russko vlado, če nam ni všeč, saj razne vlade so danes tu, jutri pa jih ni več, toda lahko kot Slovani verujemo, da bo nekoč slovanski ruski narod tisti, ki bo napravil konec zatiranju slovanskih narodov po germanskih in romanskih izkorisčevalcih. Verujmo v svetlo bodočnost mladega slovanstva, četudi so zdaj na slovanskem nebnu Evrope marsikaj temni oblaci; mračnemu jutru lahko sledi prelesten sončen dan.

NOVA AMERIKA

(Nadaljevanje s 1. strani)

tro nehačajo biti pretežno anglo-saksonska dežela, kajti naše prebivalstvo sedaj vsebuje skoraj 50,000,000 ljudi, ki niso Anglo-Saksonci; in da je radi tega potrebitno novo pojmovanje Amerike (v smislu, kakor je bilo zgoraj na kratko označeno).

Da okolnost, da je v Združenih državah prisoten ta obesnični novo-priseljenški element, nudi priložnost, kakršne še ni bilo na svetu, za ustvarjanja izredno bogate kulture in civilizacije na

Jugoslovanska Katoliška Jednota v Ameriki

ELY, MINNESOTA

GLAVNI ODBOR:

New Era

ENGLISH SECTION OF
Official Organ
of the
South Slavonic Catholic Union.

Nova Doba

AMPLIFYING THE VOICE OF THE ENGLISH SPEAKING MEMBERS

INTERLODGE GAMES

At the last meeting of the Ohio Federation of SSCU lodges, an impartial observer would be visibly impressed with the stress laid upon sport activities within our SSCU units. The emphasis on sports was not an idle gesture, as sentiments emanated from several representatives including members of the supreme board from Ohio and the chairman of the supreme board of judicaries.

The general comment centered on the benefits derived from SSCU lodge softball teams, bowling teams; how the younger set displayed a spirited enthusiasm for the lodge and the Union since sports were introduced and followed in some of the local units; how necessary it is, for the future, to place enough emphasis on athletics within the SSCU lodges; that the younger members should be encouraged to organize and maintain teams under the SSCU colors.

Perhaps the most surprising bit of legislation considered at the Federation meeting was a proposal to form SSCU leagues in Ohio, so that lodge teams would have more opportunities for interlodge contests. Surprising — not astonishing — in the sense that these proposals were advanced by the senior group, much to the delight of the younger members present.

Last summer all the SSCU lodge softball teams in Ohio had an opportunity to play in games to decide the state crown. In Cleveland, the SSCU softball league filled out a program of three games a week, to decide the local champion.

It was proposed that more bowling games be arranged between SSCU lodges from Cleveland, Barberton, and other Ohio cities. All lodges and members interested in such match games are asked to report by mail to Louis M. Kolar, athletic commissioner, 6233 St. Clair Ave., Cleveland, O.

Perhaps SSCU lodge bowling teams situated in places other than Ohio also may be interested in interlodge match contests. If so, communicate with the athletic commissioner at the address designated in the preceding paragraph.

Bowling during the coming winter months shall be the king of sports as far as our SSCU lodges are concerned. Every year, during the tail end of the fall season and the entire winter season, a number of our branches sprout bowling teams, which consist of ladies and men. Sometimes, several teams conduct their own league within a lodge. At other times, several lodges within a community formulate a circuit. For example, here is the Cleveland SSCU Bowling League.

In Pennsylvania, where duckpins are preferred, we soon hear of our SSCU lodges playing match games. Every year, we read about interlodge games between teams representing different towns.

Bowling, whether it be tenpins or duckpins, has been found to be an attractive sport in our branch lodges.

SSCU units looking for ways and means to attract the younger set will find it advisable to encourage the formation of bowling teams. Both the senior and the English-speaking members will find it to their mutual advantage.

Coll. Boosters

Cleveland, O. — As predicted and John Nachtigal, shortstop, Joe Ivancic, a new member, Joe Champa, 1st baseman and his brother Bill are assisting a company to keep the iron horses rolling over the rails. Joe Struna, president and utility second baseman, is making things easier for the housewives by assembling new washing machines. John Urbancic is holding cars up by slapping axles together. The boys appreciate the jackets very much.

Henry Bokal, catcher, looked very classy in his jacket as did the pitcher and "Loyola" star outfielder. The pair may be seen most every evening in the Collinwood area as passers-by are heard to whisper, "There go the champions." Although Tony Laurich, secretary, is confined to his bed and has had a chance to display his new garment, his wife is pinch hitting for him. Quoting his saying, "It doesn't fit bad on me at all." All in all, the entire Boosters' team is very thankful for the honor bestowed them by the

Incidentally, our manager Rudy Agnich is keeping in practice by hauling black diamonds, otherwise known as coal. Also Lou Sajovec, manager of the Cleveland Community Fund, might never have met. They live at Eliza Jennings' Home, a Community Fund agency.

John Laurich, Pub. Comm.

Lodge 70

Chicago, Ill. — All members of lodge "Jugoslovanski zvon," 70, SSCU are invited to attend the next meeting, which will be held on Saturday, November 18, in the usual quarters. Part of the order of business will be confined to a report of our dance, held on October 22. Other business will include discussions on the coming Christmas party sponsored by the United SSCU lodges of Chicago, for the benefit of the juvenile members. There still remain other details for the members' consideration, and hence it is essential that all members attend the November 18th meeting.

Members who have unsold admissions for the last dance are requested to return them during the month of November. I must make an exact report to the entertainment committee of the number of unsold tickets or the money for them. Members also must remember that each member must purchase at least one admission ticket, whether or not he has attended, as decided upon by the lodge.

Andrew Bavitz, Sec'y

Lodge 66

Joliet, Ill. — Members of lodge SS. Peter and Paul, 66, SSCU are cordially invited to attend the next meeting, scheduled for Sunday, November 19, at one p.m. The meeting, which will take place in the usual quarters, will entail discussions about our smoker for Sunday, November 26, both afternoon and evening at 1312 N. Center St.

All members, friends and acquaintances are invited to our smoker. Members to whom tickets were given for disposal are requested to turn in the unsold admissions to me by the designated day.

John Adamich, Sec'y

Community Fund

Cleveland, O. — This is the story of two friends.

One is 90 years old and blind, the other is 70 and incurably crippled. They sit in a bright, airy room, beside an open window, where the spreading branches of a tree, much older even than they, and still green, rustle in the August breeze. The blind woman knows the sound and there is contentment in her strong, dignified face as the other tells how the leaves are a shade lighter now, that many have already fallen, and soon there will be no leaves at all.

No longer is there struggle in this room, or hate, or greed, but only peace and calm forbearance. No sense is dulled by the room's isolation from what is beyond the tree. Instead there is interest more abiding in the world outside contained now only in the books and papers one reads to the other.

The one who is 90 was one of the first graduate nurses at Charity Hospital in New York City, and only retired at 69. The other was a competent secretary for 30 years before she was stricken. Both led useful lives.

Members, attention: Our next monthly meeting will take place on November 20th, at 15717 Saranac Rd. Let's see if we can surpass that 80 percent attendance record of the last meeting.

John Laurich, Pub. Comm.

BRIEFS

Contributors, note! Please sign your name, in ink or in pencil, to the articles submitted for publication in the Nova Doba. A typewritten name will not do. Names must be signed in the person's own handwriting.

In the Slovene section of this week's issue of Nova Doba appears a translated article "The New America," written in English by Louis Adamic. This article, a feature of the Foreign Language Information Service, has been translated into many languages for use in foreign language newspapers.

In Central City, Pa., lodge 198, SSCU will sponsor a dance on Saturday, November 25, at the Polish Hall.

Brooklyn, N. Y. Lodge 50, SSCU will observe its thirty-fifth anniversary with a dance on Sunday, November 26, at the Slovene National Home on 253 Irving Ave.

On Saturday, November 18, lodge 185, SSCU will hold a dance in Michael, Pa.

Death overtakes Mrs. Anna Grill of Cleveland, O., last Sunday, November 12. She is the mother of Mr. Vatro Grill, president of the American Jugoslav Printing and Publishing Co., and editor of Progress, official organ of the Slovene Progressive Benefit Society. Also surviving her are Mrs. Mary Ivanusich, daughter, and Mr. Grill, husband. Mrs. Grill was 63 years of age at the time of her death.

All members, friends and acquaintances are invited to our smoker. Members to whom tickets were given for disposal are requested to turn in the unsold admissions to me by the designated day.

John Adamich, Sec'y

Lodge 185

St. Michael, Pa. — At last Lodge 185, SSCU of St. Michael will crash through with something entirely different for these parts. We have decided to hold a dance and a grape festival on the 18th of November. Most folks know the Grape Festival as the "Vinsko Trgatav." Music for the dancing will be furnished by that well-known and very popular Frank Matlin's orchestra of Dunlo, Pa. For those people who may get hungry while they are dancing we will have some of those really delicious "Kranjske Klobase."

A grand time is assured to everyone who attends, and by the way the tickets are going there will be many attending. Anyone desiring tickets can get them from any member. Won't some of you folks from nearby towns please attend and help us make a success of this dance? Everyone is welcome so members come and bring all your friends. Until we meet on the 18th of November, adieu.

Stella Hochevar

Barberton Bowling

Barberton, O. — On November 5, St. Martin's Bombers had the opportunity to play a match game with the Akron Croatian Buckeyes. The St. Martin Bombers came out on top with a score of 2643 against 2564. Honors went to Joe Ujciec who rolled a series of 540, including a 211 game. Hercheck took top honors for the Akron Croatian Buckeyes teams with a 554 series, including a 212 game. A good crowd was on hand to root for their respective teams.

ST. MARTIN BOMBERS

Joe Mekina	158	196	180
J. Penko	180	148	193
F. Mekina	151	184	190
N. Tholt	176		

J. Ujciec 160 211 169

J. Opeka 198 149

Totals 825 937 881

AKRON CROAT. BUCKEYES

Babich	146	160	165
Smerick	157	162	211
Smilyanich	125	216	175
J. Joyce	156	153	184
Nercheck	212	146	196

Totals 796 837 931

A return match will be held in the near future.

The newly organized Slovene Bowling League is doing nicely. On Friday, November 17th, at 7 o'clock the St. Martin's Bombers will bowl a match game against the St. Martin's Split Splitters at the C & M Alleys. A

grand time is in store for all who come to see the game as the Split-Splitters are determined to beat the Bombers at any cost. So come on members and watch these two teams.

The St. Martin's teams would like to engage match games with any SSCU lodge that is interested. Write to John Opeka, 190 15th St., N.W., Barberton, O.

John Opeka

No. 44, SSCU

LADIES

T. Mervar	156	157	132
H. Mervar	114	128	134
L. Ribich	157	130	142
A. Mervar	118	128	130
L. Brack	114	157	156

Totals 659 700 694

MEN

A. Kolar	167	157	156
J. Maticich	126	130	144
L. Zorko	119	137	130
J. Champa	115	99	160
J. Yeray	154	113	143

Totals 681 636 733

Joseph Yeray, Sec'y

Lodge 190

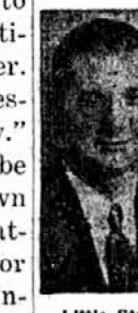
Butte, Mont. — Western Sisters Lodge, 190, SSCU will sponsor a party after the regular monthly meeting on Thursday, Nov. 16, at the Narodni Dom, 300 Cherry St., at 9 o'clock in the evening. All members and their friends are cordially invited to attend. At the last meeting it was decided that members should purchase at least one ticket. A large crowd is anticipated at the party.

Mary Predovich, Sec'y

GOPHERS TUNE-UP 1939 ENGINE!

Putting and Raring To Go!

By Little Stan

Ely, Minn.—Frigid northwest winds sent temperatures whirling downward, but it whipped up blood circulation causing the natives to put that extra little snap into every move. And so it was with the Gophers of Lodge No. 2 last Thursday night when they met for the first time this fall in the Yugoslav National Home.

Stepping into the treasurer's chair was that handsome gentleman who recently returned from Milwaukee, Wis., none other than Edward Perushek. Gopher Gasoline—some \$70 in cash was turned over to his charge and Eddie was set to carry the colors. Bernard Kovall, that jumping jive, ambitious young man was also nominated for the post. But Edward must have cast a sly wink towards the young ladies. Anyway he got most of the votes! Heh Heh!

Sensing a big, big, season, the Gophers elected a board of trustees to be made up of Frances Kuzma, sweet, smiling Franny; Veronica Kosmach, stately and attractive; Bernard Kovall and Gramps Kuzma. Engines tuned up, the Gophers were ready to pick up the speed of activity, to lead the race around the track!

Not satisfied with the seventy slugs on deposit, the Gophers decided to sponsor a Thanksgiving Dance to increase the amount. For they plan big things. To purchase uniforms for the girls' bowling team and continue with other plans which possibly might take them to Cleveland next April to participate in the National SSCU Bowling tournament. Besides authorization was given to sponsor a men's team to be included in the proposed SSCU league here!

Leaders will also reserve the large and small gymnasium in Ely's million dollar Memorial high school, one day a week for basketball and girls athletic activity. Just a glance will give you an idea of the Gophers gigantic 1939 program. Will they complete it. Watch their smoke!

During the business session Bro. Joseph L. Champa, president of our sponsoring organization, Sacred Heart Lodge No. 2, entered. He was dressed in his natty police uniform and he looked picturesque as he addressed the Gophers.

Excerpts from his talk told us that Lodge No. 2 was one of the charter lodges which originated with the SSCU; that he was one of the first to promote the organization of English-conducted lodges, that he organized the first English-conducted lodge of our SSCU—the Arrowheads of Lodge No. 184. Then came secretarial trouble. Members started to transfer from one lodge to another; to offset this Bro. Champa pioneered the first junior subsidiary when he organized the Gophers way back in 1931. Bro. Frank Mrack was one of the charter members of Lodge No. 2's junior group, and he also was present at the meeting Thursday.

Bro. Champa urged the Gophers to keep up their fine work, and promised 100 per cent backing from the adult members in every enterprise undertaken. He urged the acquisition of new members "to help our lodge to be the biggest and best in the SSCU!"

(Continued on page 6)

DOPISI

(Nadaljevanje s 2. str.)

venskemu muzeju, da se ne uničijo ali izgubijo.

Matija Pogorelc.

Braddock, Pa. — Veselica in vinska trgatve, ki so jo bila skupno priredila tri tukajšnja društva dne 21. oktobra, je bila prav dobro obiskana. Posetniki so prišli od blizu in daleč: iz Strabane, Yukona, Ruffsdale, Greensburga, Herminie, Univer-

ske, da ne bi mali bil ponudil koper vime in prigrizek kruha: ne bi bil ravno kruha pri rokah, mu je ponudil peharček mleka. Povabljen in postrežen je bil več, ki je prišel mimo odzidnice, pa naj je bil domači ali pa popoln tujec. Vse je že daleč za nami, toda še vedno nam je v prijetnem spomin in morda ravno zaradi teme blagajne.

Nedavno sem se v Yukonu ustal s prijateljem Kopino, ki mi je bil enkrat prej skoro prevaral, da je svečenik, in je kolateral tak namen. Jaz sem želel dolar iz žepa, dasi je šel zelo nerad, da ga žrtvujem v dober namen, ko me je moj sin še vendar pravočasno opozoril, da se našemljeni rojak sam noruje. Prijatelj Kopina se je smejal in dejal, da pri drugi prilikmi mi bo pa uro prodal. Morda, če ne bom prej sam ugamil, koliko je ura.

Damam nekoliko duška temu vseleemu razpoloženju, bo naš Gospodinjski klub priredil jensko veselico v soboto 25. novembra. Veselica se bo vršila v dvorani v Cliff Mine ob državnem dvorcu v Cliff Mine ob državnem dvorcu v Cliff Mine v soboto 25. no-

Louise Zupančič.

S pola. — Duluthu še nimača, višje gori v Minnesoti, da je že ponekod pobelil. Divje se spreletavajo sem in tja, v gorkejše kraje.

Člane našega društva Sv. Alojzija, št. 31 JSKJ, moram spet spočeti žalostno novico, da smo izgubili eno članico iz naših vrst. V Homeville, Pa., je namreč umrla Mary Bajuk, stara 47 let in dobra članica našega društva vse od leta 1913. Pokopana je bila po katoliških obredih dne 4. novembra na pokopališču v Homesteadu. Naj bo pokojni sošestri ohranjeno blag spomin.

Torej, že Pogorečeva zbirka

sama je majhen muzej, ki je

splošnega, narodnega pomena.

Kdor ima trdno vero in zaupanje,

navadno tudi doseže svoj cilj, če že ne v celoti, pa vsaj deloma. Tudi v oziru Muzeja se je

končno izpolnila želja Matije

Pogoreca. Poslana zbirka in kar

še pride je tudi stala precej de-

narja rojaka Pogoreca, ker en-

krat je moral vse kupiti, le tu pa

tam je dobil od drugih manjše

prispevke za spraviti, in potem

pa, da je imel shranjeno vso to

dolgo dobo.

Za enkrat ne morem drugega

reči, kot da smo vsi Slovenci

dolžni Matiji Pogorelu se is-

kreno zahvaliti, ker nas je vse s

svojim bistrim razumom tako

častno rešil pogina pozabe in

nam ohranil zgodovino v obliku

najstarejših slovenskih listov,

revij, knjig, zapiskov, slik in

drugih stvari, ki bodo v Muzeju

služile generacijam kot ogleda-

na naše celokupno delo in

pripravljanje pionirskega let slo-

venskega priseljencev v Ameriki.

Poleg rojaka Pogoreca zbirke

je Slovenski narodni muzej do-

sedaj prejel večje ali manjše

prispevke raznih zanimivosti tu-

di od Slovenske Narodne Pod-

porne Jednote; Jugoslovanske

Katoliške Jednote; Slovenske

Svobodomiselne Podporne Zve-

ze; Ameriško Jugoslovanske

Tiskovne Družbe (Enakopravnost); od Anton J. Terbovca,

urednika Nove Dobe; Mirko G.

Kuhela, od povevskoga zbornika "Slo-

van," Chicago, Ill.; Jos. Po-

grajca; Jos. Skuka; Mikl Ro-

mih; in Mrs. Frances Samsa-

Eřen. Slovenska Narodna Či-

talnica v Clevelandu pa je skle-

nila na seji v oktobru, da tudi

prepusti vse letnike ameriških

slovenskih listov v Muzej, kolikor jih imajo na rokah.

To je že precej lep uspeh za

začetek, vsač po mojem mnenju.

Upam pa, da se bodo v kratkem

odzvale še vse druge organizacije

in poslale svoje prispevke

v Muzej, kot tudi številni naši

rojaki, ki imajo nekateri prav

lepe in bogate zbirke doma, pa

da sedaj še lepo molčijo, upam,

da bodo v doglednem času ka

pripravili.

Apeliram še enkrat na vse

Ameriške Slovence, kateri imate

starine zbrane doma, prepuste jih v Muzej sedaj. Ne odlašajte. Poglejte takoj na pod-

strešje ali v pritličje v stare

zlastno inicijativo je šel na delo,

zbiral v hranih je stvari, ki se

danes ne dobre nikjer drugje več,

kot samo v njegovi bogati zbirki.

S tem ni rečeno, da je bilo

kdaj kaj zelo posebnega nareje-

Ivan Albreht:

Prvič na svoji sedmini

Bogove, kakšni so dandanes po svetu sezname izgub. Nekaj je bilo vprašanje sila preprosto. Kadar je kje ropotalo in je potlej manjkalo ljudi, so pač skušali ugotoviti, kateri manjkajo in koliko jih je. Kaj je z njimi, smo ugotovljali približno po isti metodi kakor otroci, kadar se igrajo "zlate farbee."

N. pr.: Martin Polajnar!

"Je padel."

"Saj ni res! Ujeli so ga! Saj sem videl, kako je dvignil roke, ko si nihal več pomagati."

"Melde gehorsamt. Polajnarja je pobrala naša saniteta. Obo nogi je imel prestreljeni, pa je skočil v njemu sanitec Arzelin in si ga optral na rame. Mejduš, Arzelin zasluži srebrno, tako je živilo okoli njega, ko je nesel Polajnarja na varno!"

"Ruhe! Kaj bo zaradi Polajnarja toliko besedi, saj pride drevi nov maršataljon in lahko dobitimo za Polajnarja tri druge."

"Also, kam naj ga vpišem?"

"Gefangen — Halt! No, saj je vseeno, lahko ga vpišete tudi med padle."

Seveda, to nam je bilo vsem jasno, da si zaradi enega samega človeka ni treba beliti glave. Saj nas je bilo toliko, da smo se včasih stiskali v votlinah kakor sardelle. Drug drugemu smo bili v nadlegu in dostikrat se človek ni mogel niti popraskati, ko so ga njegove domače živali le preveč pridno obdelovali. Tako nam je včasih skoraj odleglo, kadar se je stanje nekajko zredčilo. Zlasti pri menej je to vplivalo blagodejno; kajti tam nas je bilo vedno preveč.

Pa je tudi tako, da fronta navdihne človeku posebno modrost in ga overi s čestostmi, kakršnih poprej ni poznal. Tiste dni je bil najmodrejši "rechtsum," računski narednik, z blagozvočnim vojaškim imenom "krapar." Od njega je bil odvisen blagor in neblagor kompanije, njemu je bilo pokorno od prostaka vse visoko gori do majorja. To je bil steber države na fronti, dasi ga je moštvo preklinalo, češ da dere in slepari. Kako neki! Računski narednik se je hotel vselej in povsod zavaroval za vsak primer. Naj je padlo, bilo ujetih ali ranjenih še toliko ljudi, on jih je potrežljivo vodil v svojih sploh.

Ko je mene zaneslo na fronto, nas je bilo pri kompaniji z vso navlako vred nekaj nad dve sto. "Rechtsum" pa jih je imel iz previdnosti vpisanih nekaj nad osem sto. Vmes so bili tudi taki, ki jih je že zdavnaj krila gališča zemlja, in taki, ki so olajšano dihalni sibirske zrake, pa spet taki, ki jim je Soča šumela večno uspavanko, poleg nas, seveda, ki smo iz dneva v dan preklinili slabu menažo, uši in prenizke gaže. Spričo take modrosti na računski ni prišel nikoli v zadnjem, češ da dere in slepari. Kako neki! Računski narednik se je hotel vselej in povsod zavaroval za vsak primer. V takih nestanovitih časih nikoli ne veš, kaj se lahko pripeti. Na vsem lepem se primeri, da jo takle Martin Polajnar, ki je bil po vseh prepisih in čisto v redu

ki imajo vez z našimi ljudmi v Ameriki. Zbirka ne bo nikoli prevelika, ampak čimveč prispevate, tem popolnejša bo.

Slovenske narodne domove po naselbinah prosim, da bi poslali slike stavb in programe prireditve, ki jih je Don ob raznih prilikah podal. Pošljite svojo zbirko na naslov: Slovenski Narodni Dom, 6409 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.

Za Prosvetni klub S. N. Doma:

Erazem Gorshe, tajnik.

Joliet, Ill. — Člane in članice društva Sv. Petra in Pavla, št. 66 JSKJ, vladajo vabim, da se

gotovo udeležijo prihodnje seje, ki se bo vršila v nedeljo 19. novembra ob eni uri popoldne v naših prostorih. Na tej seji bo

prav po kranjsko preklinil nešrečni delež svojega življenja, doma so te pa objekovali, dajali za maše in sveče, ko si bil ti še najbolj potreben kruha in ciger-

Na to domača zavaro ali smo ker so vabljeni vsi članini in članice, pa tudi vse prijatelji in prijateljice društva. Članji in članice, katerim so bile izročene

vstopnice za prodajo, so prošenje, da preostale oziroma nepro-

leme vstopnice vrnejo meni do omenjenega dne. Pozdrav vsem

slike, knjige, slovenske ameriške revije, programi, zapisnike, vstopnice na 26. novembra! — Za društvo št. 66 JSKJ:

John Adamich, tajnik.

zapisan med ujetje ali padle, priročna nazaj h kompaniji. Ko pride, je navadno še lačen in raztrgan. H komur koli jo priroča, ta pa seveda h kraparju, k računskemu, češ:

"Martin Polajnar je že spet tu."

"Polajnar, zum Teufel! Odkod se je pa vzel, da bi ga vrag!" Ali ni bilo rečeno, da je padel?"

Bog pomagaj! Polajnar pravi, da je bil "versprengt."

Biti "versprengt" je nekaj za vojaka ki je ljubil življenje in kolikor toliko mira, bilo na vso moč idealno, za dosegajočega teko je bilo treba seveda nekaj spretnosti in naklonjenosti tovaršev. Posebno težko se je bilo napraviti "versprengt" v pozicijski vojni. Kako naj te kdor razkropi, ko se fronta ne premakne po cele mesecu in poznaš vsak kamen, vsako kotanjo in slenerko, skalo, za katere so k dnevu v razdirali tak, da bi kamnje zardevalo, ko bi ne bilo v tistih luknjah tako mračno. Končno nam je vsem začelo tako življenje presediti in smo vsi komaj čakali, kdaj se bo kaj zgodilo.

Nazadnje je prišlo. Prav ne-

danino so nas z laške strani začeli obstreličevati s topovji in je vse kazalo, da misljijo resno. Ves

dan so rohneli topovi in je bobneno skalovje, ki se je lomilo z gora, zvečer pa smo morali v postojanke.

Starejšim so bila lepše v spo-

minu skladisča za fronto: slanina, čokolada, maslo in kruh, karskega se niti obrest ne bi branil. Oboj pa so padli na ramena razklopjene pripelje, češ tudi širinjam pritepel, da nič nekaj zlomil.

Končno ni bilo nič tako hudega. Kakih trideset, štrideset nas je potipalo, a mrtvih je bilo le malo vmes. Jaz, ki nikakor ni sem junak, sem se dogodka takoj prestrašil, da nisem znal kdo in kaj sem, ko me je neki furlanski dobrinci prinesel na obvezovališče. Tam so me ogledovali, nekaj zapisovali, a podjetnik ka-

det — medicinice me je hotel celo operirati. Ker vzliz rani in prestanemu strahu ni sem občutil še prav nič hrepnenja po grobu, sem se mlademu človeku za prijaznost lepo zahvalil in s trmo dosegel, da so me s planinske postojanke prenesli v dolino in odpravili v zasilno vojno bolničko, kjer so me doobili v roke res prav in veči zdravnik.

Po raznih ovinkih sem prišel v Beljak, odkoder sem sporočil svojcem, kako je z meno. Odtod sem se pomikal vedno dalje v zaledje, na Češko, v Solnogrško in nazadnje domov na bolniški dopust.

Nekako ok

